

The Arrival of Hadad (11:14-25)

The Arrival of Hadad (11:14-25)		
יא וַיּאמֶר (יְהוָה לִשְׁלֹמֹה, יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה-זּאת עִמֶּדְ, וְלֹא שָׁמַרְתָּ בְּרִיתִי וְחֻקּתַי, אֲשֶׁר צִוּיתִי עָלֶידְקָרֹעַ אֶקְרַע אֶת-הַמַּמְלֶכָה מֵעָלֶידְ, וּנְתַתִּיהָ לְעַבְדֶּדְ.	11 Wherefore the LORD said unto Solomon: 'Forasmuch as this hath been in thy mind, and thou hast not kept My covenant and My statutes, which I have commanded thee, I will surely rend the kingdom from thee, and will give it to thy servant.	
יב אַדּ-בְּיָמֶידָּ לֹא אֶעֱשֶׂנָּה, לְמַעַן דָּוִד אָבִידְּ : מִיַּד בִּנְדָּ, אֶקְרָעֶנָּה.	12 Notwithstanding in thy days I will not do it, for David thy father's sake; but I will rend it out of the hand of thy son.	
יג רַק אֶת-כָּל-הַמַּמְלָכָּה לֹא אֶקְרָע, שֵׁבֶט אֶחָד אֶתֵּן לִבְנֶךְ: לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי, וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר בָּחָרְתִּי. {ס}	13 Howbeit I will not rend away all the kingdom; but I will give one tribe to thy son; for David My servant's sake, and for Jerusalem's sake which I have chosen.' {S}	
יד וַיָּקֶם יְהוָה שָּׁטָן לִשְׁלֹמֹה, אֵת הֲדֵד הָאֲדֹמִי: מִזֶּרַע הַמֶּלֶדְ הוּא, בָּאֱדוֹם.	14 And the LORD raised up an adversary unto Solomon, Hadad the Edomite; he was of the king's seed in Edom.	
טו וַיְהִי, בִּהְיוֹת דָּוִד אֶת-אֱדוֹם, בַּצְלוֹת יוֹאָב שַׂר הַצְּבָא, לְקַבֵּר אֶת-הַחֲלָלִים; וַיַּדְ כָּל-זָכָר, בָּאֶדוֹם.	15 For it came to pass, when David was in Edom, and Joab the captain of the host was gone up to bury the slain, and had smitten every male in Edom	
טז כִּי שֵׁשֵׁת חֱדָשִׁים יָשַׁב-שָׁם יוֹאָב, וְכָל-יִשְׂרָאֵל, עַד- הָכְרִית כָּל-זָכֶר, בָּאֱדוֹם.	16 for Joab and all Israel remained there six months, until he had cut off every male in Edom	
יז וַיִּבְרַח אֲדַד הוּא וַאֲנָשִׁים אֲדֹמִיִּים מֵעַבְדֵי אָבִיו, אִתּוֹ- ַלָבוֹא מִצְרָיִם; וַהַדַד, נַעַר קָטָן.	17 that Hadad fled, he and certain Edomites of his father's servants with him, to go into Egypt; Hadad being yet a little child.	
יח וַיָּקֵמוּ, מִמִּדְיָן, וַיָּבֹאוּ, פָּארָן ; וַיִּקְחוּ אֲנָשִׁים עִפֶּם מִפָּארָן, וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם אֶל-פַּרְעֹה מֶלֶדּ-מִצְרַיִם, וַיִּתֶּן-לוֹ בַּיִת וְלֵחֶם אָמַר לוֹ, וְאֵרֶץ נָתַן לוֹ.	18 And they arose out of Midian, and came to Paran; and they took men with them out of Paran, and they came to Egypt, unto Pharaoh king of Egypt, who gave him a house, and appointed him victuals, and gave him land.	
יט וַיִּמְצָא הֲדַד חֵן בְּעִינֵי פַרְעֹה, מְאֹד ; וַיִּתֶּן-לוֹ אִשָּׁה אֶת-אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ, אֲחוֹת תַּחְפָּנֵיס הַגְּבִירָה.	19 And Hadad found great favour in the sight of Pharaoh, so that he gave him to wife the sister of his own wife, the sister of Tahpenes the queen.	
כ וַתֵּלֶד לוֹ אֲחוֹת תַּחְפָנֵיס, אֵת גְּנֻבַת בָּנוֹ, וַתִּגְמְלֵהוּ תַחְפְּנֵס, בְּתוֹךְ בֵּית פַּרְעה; וַיְהִי גְּנֻבַת בֵּית פַּרְעה, בְּתוֹךְ בְּנֵי פַרְעה.	20 And the sister of Tahpenes bore him Genubath his son, whom Tahpenes weaned in Pharaoh's house; and Genubath was in Pharaoh's house among the sons of Pharaoh.	
כא וַהֲדֵד שָׁמֵע בְּמִצְרַיִם, כִּי-שָׁכֵב דָּוָד עִם-אֲבֹתָּיו, וְכִי- מֵת, יוֹאָב שַׁר-הַצָּבָא ; וַיּאֹמֶר הֲדֵד אֶל-פַּרְעֹה, שַׁלְּחֵנִי וְאֵלֶךּ אֶל-אַרְצִי.	21 And when Hadad heard in Egypt that David slept with his fathers, and that Joab the captain of the host was dead, Hadad said to Pharaoh: 'Let me depart, that I may go to mine own country.'	
כב וַיּאמֶר לוֹ פַרְעֹה, כִּי מָה-אַתָּה חָסֵר עִמִּי, וְהִנְּךְ מְבַקֵשׁ, לָלֶכֶת אֶל-אַרְצֶךְ ; וַיּאמֶר לֹא, כִּי שַׁלֵחַ תְּשַׁלְחַנִי.	22 Then Pharaoh said unto him: 'But what hast thou lacked with me, that, behold, thou seekest to go to thine own country?' And he answered: 'Nothing; howbeit let me depart in any wise.'	
כג וַיָּקֶם אֱלֹהִים לוֹ שָּׂטֶן, אֶת-רְזוֹן בֶּן-אֶלְיָדָע: אֲשֶׁר בָּרַח, מֵאֵת הַדַּדְעָזֶר מֶלֶךְ-צוֹבָהאֲדֹנָיו.	23 And God raised up another adversary unto him, Rezon the son of Eliada, who had fled from his lord Hadadezer king of Zobah.	
כד וַיִּקְבּץ עֶּלֶיוֹ, אֲנָשִׁים, וַיְהִי שַׁר-גְּדוּד, בַּהֲרֹג דָּוִד אֹתָם; וַיֵּלְכוּ דַּמֶּשֶׂק וַיֵּשְׁבוּ בָּה, וַיִּמְלְכוּ בְּדַמָּשֶׂק.	24 And he gathered men unto him, and became captain over a troop, when David slew them [of Zobah]; and they went to Damascus, and dwelt therein, and reigned in Damascus.	
כה וַיְהִי שָּׂטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל-יְמֵי שְׁלֹמֹה, וְאֶת-הָרָעָה אֲשֶׁר הַדָּד; וַיָּקָץ, בְּיִשְׂרָאֵל, וַיִּמְלֹדְ, עַל-אֲרָם. {פ}	25 And he was an adversary to Israel all the days of Solomon, beside the mischief that Hadad did; and he abhorred Israel, and reigned over Aram. {P}	

How does this work in the divine plan?

1. Kad Hakemach, Hashgacha 1:5

הגאון רב סעדיה פירש כי השטן היה אדם ממש והיה מקטרג את איוב מתוך שנאה וקנאה שהיתה לו על הצלחתו ועל פרי גודל מעשיו הטובים, וכן בני האלהים היו אנשים ממש מבני דורו שהיו אויבים לו ומקנאים בו, והיה מנהג האנשים האלה להתקבץ בימים מיוחדים בשנה בבית הועד בעבודת השי"ת והיו עושים סעודה גדולה ביום הקיבוץ. ופירוש בני האלהים גדולי השם כלשון (שמות ד') בני בכורי ישראל (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. ומה שהזכיר השטן בפרט מאחר שהיה מכללם וכמותם לפי שהאיש ההוא גדול היה מכולן וכולן היו נמשכים אחרי עצתו כדמיון קרח, ופירוש להתיצב ויתיצבו על ה' כלשון (שמות כא) וכי יזיד איש על רעהו להרגו וגו' שפירושו הרגו בכוונה, שהתיצבו על ה' בעבודת השם יתעלה כמנהגם ביום הכנופיא. ופירוש הכתוב ויהי היום שבאו בני האלהים אותם האנשים גדולי השם ונתקבצו ביום הקיבוץ והתיצבו בעבודת השם ועשו סעודה כמו שהיו רגילים, ויבא גם הגדול שבכולם בתוכם הוא שקראו שטן לפי שהוא המקטרג הגדול שבכולם והמקנא לאיוב יותר. ובתוך אותו הקיבוץ ואותו המעמד ויאמר ה' אל השטן מאין תבוא, כלומר בא דבור השם לאותו האיש המקטרג הגדול כדי שישמעו השאר ושידעו כי איוב היה צדיק גמור שיתפרסם זכיותיו בעמים ושיוודע צדקו ביניהם, ועל כן בא אליו הדבור על פני כל המעמד לא בינו לבין עצמו לפי שלא היה נודע. ואע"פ שהאיש המקטרג בעל הקנאה והשנאה והכעס לא היה ראוי לדבור השם יתעלה בא אליו לכבוד איוב ולהודיע מעלתו וזכות כוונתו ושלימות אמונתו, כי היה שלם בעשרו שלם בעניו שלם בבריאותו שלם בחליו, ככבוד הדיבור לאבימלך לכבוד אברהם או ללבן לכבוד יעקב או לבלעם לכבוד ישראל, ושאלת השם יתעלה לאיש המשטין הזה מאין תבוא כשאלת השי"ת לקין (בראשית ד') אי הבל אחיך, או לאדם איכה, או לבלעם (במדבר כב) מי האנשים האלה עמך ורבים ככה, ופירוש משוט בארץ משוט בארץ הזאת. והנה העדה הרעה הזאת שנאוהו שנאה גדולה וקנאו אותו על הצלחתו והשי"ת השליט עליו האיש שקראו שטן ונמסר בידו להביאו לידי נסיון בממונו ובגופו ולא להמיתו. והראיה כי השטן הזה הוא אדם מלשון הכתוב (מ"א יא) ויקם ה' שטן לשלמה את הדד האדומי

2. Abarbanel 11:25

ואין פירושו כל ימי חייו של שלמה, כי אם כל ימי שלמה הנשארים מעת זקנתו שנשיו עבדו ע"ז עד יום מותו. וספר הכתוב שזה רזון לבדו אולי לא היה יכול להשטין את ישראל כי אם בעבור הרעה אשר היה עושה הדד האדומי הנזכר למעלה, שהוא היה סבה פועלת בכל המלחמה, וזהו אמרו ואת הרעה אשר הדד ויקץ בישראל, כלומר שהתחברה רעת הדד שהיה עושה בישראל עם רעת רזון, באופן שכל אחד מהם היה קץ בישראל

The Rise of Yerovam (11:26-28)

כו וְיָרֶבְעָם בֶּן-נְבָט אֶפְרָתִי מִן-הַצְרֵדָה, וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה אִשָּׁה אַלְמָנָה, עֶבֶד, לִשְׁלֹמֹה; וַיָּרֶם יָד, בַּמֶּלֶדְ.	26 And Jeroboam the son of Nebat, an Ephraimite of Zeredah, a servant of Solomon, whose mother's name was Zeruah, a widow, he also lifted up his hand against the king.
כז וְזֵה הַדָּבָר, אֲשֵׁר-הַרִים יָד בַּמֶּלֵדְּ : שְׁלֹמֹה, בָּנָה אֶת- הַמִּלוֹאסָגַר, אֶת-פֶּרֶץ עִיר דָּוְד אָבִיו.	27 And this was the cause that he lifted up his hand against the king: Solomon built Millo, and repaired the breach of the city of David his father.
כח וְהָאִישׁ יָרֶבְעָם, גִּבּוֹר חָיִל; וַיַּרְא שְׁלֹמֹה אֶת-הַנַּעַר, כִּי- עשֵׁה מְלָאכָה הוּא, וַיַּפְּקֵד אֹתוֹ, לְכָל-סֵבֶּל בֵּית יוֹסֵף. {ס}	28 And the man Jeroboam was a mighty man of valour; and Solomon saw the young man that he was industrious, and he gave him charge over all the labour of the house of Joseph. {S}

What was it that he was upset about?

3. Abarbanel 11:27

והיה הרמת היד כשאמר נגד שלמה שבנה את המלוא סגר את פרץ עיר דוד, רצה לומר שמרד במלך בגנותו אותו בפרסום בפני כל העם, כאלו אמר ראו מה עשה שלמה שהוא

בנה את המלוא אשר לא רצה לבנות דוד אביו למען יהיה בו תועלת להאסף שם ישראל בעלותם לרגל, והוא בנה אותו לבת פרעה שהיה שם ביתה כמו שנזכר, ועוד עשה דבר אחר יותר מגונה והוא שסגר את פרץ עיר דוד אביו, רוצה לומר שהיה שם בבית דוד חומה פרוצה ופתח פתוח כדי שיוכלו ישראל לבוא אל המלך כשירצו לפניו דברי ריבותיהם, והוא סגר אותו כדי שלא ישמע אדם. ואחרים פירשו שהיה שם מקום פרוץ שיוכל המלך לברוח בו אם ירצה כשימרדו בו, וששלמה לגובה לבו לא ירא שימרדו בו ישראל, והפירוש הזה רחוק הוא אצלי. וחז"ל (סנהדרין פי"א ק"א ע"ב) אמרו שאמר ירבעם, דוד אביך פרץ פרצות בחומה כדי שיעלו ישראל לרגל, ואתה גדרת אותם כדי לעשות אנגריא לבת פרעה.

Why would he make this appointment after things are negative?

4. Metzudos 11:28

ויפקד אותו. מאז עד לא הרים בו יד, מינהו על סבל בית יוסף, רוצה לומר: לגבות מהם המס:

5. Sun Tzu

"Keep your friends close, and your enemies closer."

Achiya's Prophecy (11:29-40)

Achiya's Propriecy (11:29-4)	0)
כט וַיְהִי בָּעֵת הַהִּיא, וְיָרֶבְעָם יָצָא מִירוּשָׁלָם; וַיִּמְצָא אֹתוֹ אֲחָיָה הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בַּדֶּרֶךְ, וְהוּא מִתְכַּסֶּה בְּשַׁלְמָה חֲדָשָׁה, וּשְׁנִיהֶם לְבַדָּם, בַּשָּדֵה.	29 And it came to pass at that time, when Jeroboam went out of Jerusalem, that the prophet Ahijah the Shilonite found him in the way; now Ahijah had clad himself with a new garment; and they two were alone in the field.
ל וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה, בַּשַּׂלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו ; וַיִּקְרָעֶהָ שְׁנֵים עָשָׂר, קְּרָעִים.	30 And Ahijah laid hold of the new garment that was on him, and rent it in twelve pieces.
לא וַיּאֹמֶר, לְיָרָבְעֶם, קַח-לְדְּ, עֲשָׂרָה קְרָעִים: כִּי כֹּה אָמֵר יְהנָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הִנְנִי קֹרַעַ אֶת-הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה, וְנָתַתִּי לְדְּ, אֵת עֲשֶׁרָה הַשְּׁבָטִים.	31 And he said to Jeroboam: 'Take thee ten pieces; for thus saith the LORD, the God of Israel: Behold, I will rend the kingdom out of the hand of Solomon, and will give ten tribes to thee
לב וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד, יִהְיֶה-לּוֹלְמַעַן עַבְדִּי דָוִד, וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם, הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָהּ, מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל.	32 but he shall have one tribe, for My servant David's sake, and for Jerusalem's sake, the city which I have chosen out of all the tribes of Israel
לג יַעַן אֲשֶׁר עְזָבוּנִי, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְעַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִין, לִכְמוֹשׁ אֱלֹהֵי מוֹאָב, וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי בְנֵי-עַמּוֹן ; וְלֹא- הָלְכוּ בִדְרָכַי, לַעֲשׁוֹת הַיָּשֶׁר בְּעֵינֵי וְחֻקּתֵי וּמִשְׁפָּטֵיכְּדָוִד אָבִיו.	33 because that they have forsaken Me, and have worshipped Ashtoreth the goddess of the Zidonians, Chemosh the god of Moab, and Milcom the god of the children of Ammon; and they have not walked in My ways, to do that which is right in Mine eyes, and to keep My statutes and Mine ordinances, as did David his father.
לד וְלֹא-אֶקַח אֶת-כָּל-הַמַּמְלֶכָה, מִיָּדוֹ : כִּי נָשִׂיא אֲשָׁתֶנּוּ, כֹּל יְמֵי חַיָּיו, לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֹתוֹ, אֵשֵּׁר שָׁמַר מִצְוֹתֵי וְחֻקֹּתָי.	34 Howbeit I will not take the whole kingdom out of his hand; but I will make him prince all the days of his life, for David My servant's sake, whom I chose, because he kept My commandments and My statutes;
לה וְלֶקַחְתִּי הַמְּלוּכָה, מִיַּד בְּנוֹ ; וּנְתַתִּיהָ לְדָּ, אֵת עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים.	35 but I will take the kingdom out of his son's hand, and will give it unto thee, even ten tribes.
לו וְלְבָנוֹ, אֶתֵּן שֵׁבֶט-אֶחָדלְמַעַן הֱיוֹת-נִיר לְדָוִיד-עַבְדָּי כָּל-הַיָּמִים לְפָנַי, בִּירוּשָׁלַם, הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי, לָשוּם שְׁמִי שָׁם.	36 And unto his son will I give one tribe, that David My servant may have a lamp alway before Me in Jerusalem, the city which I have chosen Me to put My name there.
לֹז וְאֹתְדּ שֶׁקַחוּמָלַכְתָּ, בְּכֹל אֲשֶׁר-תְּאַנֶּה נַפְשֶׁדּ ; וְהָיִיתָ מֶלֶדְ, עַל-יִשְׂרָאֵל.	37 And I will take thee, and thou shalt reign over all that thy soul desireth, and shalt be king over Israel.
לח וְהָלֶה, אִם-תִּשְׁמֵע אֶת-כֶּל-אֲשֶׁר אֲצֵנֶּךּ, וְהָלַכְתָּ בִדְרָכֵי וְעָשִׁיתָ הַיָּשֶׁר בְּעֵינֵי לִשְׁמוֹר חֻקּוֹתֵי וּמִצְוֹתֵי, כַּאֲשֶׁר עָשֶׂה דָּוִד עַבְדִּיוְהָיִיתִי עִמֶּדְ, וּבָנִיתִי לְךְּ בַיִּת- נאמו כּאשר בּנִיתִי לדוד, ונתתִּי לדּ. את-ישראל.	38 And it shall be, if thou wilt hearken unto all that I command thee, and wilt walk in My ways, and do that which is right in Mine eyes, to keep My statutes and My commandments, as David My servant did, that I will be

	with thee, and will build thee a sure house, as I built for David, and will give Israel unto thee.
לט וַאעַנֶּה אֶת-זֶרַע דָּוִד, לְמַעַן זאתאַדְּ, לֹא כָל- הַיָּמִים. {ס}	
מ ׄוַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה, לְהָמִית אֶת-יָרְבְעֶם, וַיָּקֶם יָרְבְעָם, וַיִּבְרַח מִצְרַיִם אֶל-שִׁישַׁק מֶלֶדְּ-מִצְרַיִם, וַיְהִי בְּמִצְרַיִם, עַד-מוֹת שְׁלֹמֹה. {ס}	40 Solomon sought therefore to kill Jeroboam; but Jeroboam arose, and fled into Egypt, unto Shishak king of Egypt, and was in Egypt until the death of Solomon. {S}

Who is Achiya HaShiloni?

6. TB Bava Basra 121b

תנו רבנן שבעה קפלו את כל העולם כולו מתושלח ראה אדם שם ראה מתושלח יעקב ראה את שם עמרם ראה את יעקב אחיה השילוני ראה את עמרם אליהו ראה את אחיה השילוני ועדיין קיים

§ After discussing the generation of those who died in the wilderness, the Gemara mentions a tradition that relates to that generation. The Sages taught: Seven people spanned in their lifetimes the whole world in its entirety, i.e., their lives have spanned all of human history. Methuselah saw Adam in his lifetime; Shem saw Methuselah; Jacob saw Shem; Amram saw Jacob; Ahijah the Shilonite saw Amram; Elijah saw Ahijah the Shilonite; and Elijah is still alive.

Why did he tear the garment?

7. Malbim 11:30

ויקרעה חז"ל נחלקו בזה אם קרע שלמת אחיה או שלמת ירבעם, ומבואר אצלנו שדבר הנבואה שתבא עמה איזה פעולה היא מוכרחת להתקיים ולא תבוטל בשום אופן ובמה שקרע הבגד נחרץ הדבר מבלי השנות ואף אם ישוב שלמה בתשובה :

What does Achiya mean? Does Yerovam have a good role to play?

8. Malbim 11:37

ומלכת בכל אשר תאוה נפשך אמר לו תנאי אל המלוכה שטרם ימלוך על העם ימלוך על עצמו, אם ימלוך על כחות נפשו ותאוותיו שיכנעו תחת משמעת השכל אז הוא הראוי למלוך על העם, כמ"ש הכוזרי וז"ש

9. Chomas Anach 11:29

בשלמה חדשה. אמרו רז"ל פרק חלק מה שלמה חדשה אין בה שום דופי אף תורתו של ירבעם לא היה בה שום דופי ע"ש ורמז זה בשלמה כי מהתורה נעשה חלוקא דרבנן ובספר לקוטי תורה לגורי האר"י ז"ל כתב דהיה ניצוץ יוסף הצדיק ובשכר ותתפשהו בבגדו ועמד בנסיון זכה לשלמה חדשה וכן ארז"ל שהקב"ה תפסו בבגדו וכו':

How did Shlomo know Yerovam is up to no-good?

10. Metzudos 11:40

להמית וכו׳. בעבור שהרים בו יד, ומתחילה ראה להזכיר הסיבה אשר בעבורה נתגאה ירבעם להרים יד במלך:

Shlomo's Death (11:41-43)

Г	מא וְיֵתֵר דָבָרִי שִׁלמה וְכָל-אֲשֵׁר עָשָה, וְחָכִמָתוֹהַלוֹא-	41 Now the rest of the acts of Solomon, and all that he did, and his
	הֶם כְּתָבִים, עַל-סֵפֶר דְבְרֵי שְׁלֹמֹה.	wisdom, are they not written in the book of the acts of Solomon?
	מב וָהַיָּמִים, אֲשֵׁר מָלַדְ שָׁלֹמֹה בִירוּשֶׁלַם עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל	42 And the time that Solomon reigned in Jerusalem over all Israel was
	אַרְבָּעִים, שָׁנָה.	forty years.
Г	; מג וַיִּשְׁכַּב שָׁלמֹה, עִם-אֱבֹתָיו, וַיִּקָבֵר, בְּעִיר דָּוִד אָבִיו	43 And Solomon slept with his fathers, and was buried in the city of David
	וַיִּמְלדְ רְחַבְעֶם בְּנוֹ, תַּחְתָּיוֹ. {ס}	his father; and Rehoboam his son reigned in his stead. {S}

What is the sefer being referred to here?

11. II Divrei Hayamim 9:29

וּשְׁאֶר ֹדִּבְרֵי שְׁלֹמֹה הָרִאשֹׁנִים וְהָאֲחֶרוֹנֵים הֶלֹא־הַם כְּתוּבִּים עַל־דִּבְרֵיׁ נָתָן הַנָּבִּיא וְעַל־נְבוּאֵّת אֲחִיֵּה הַשִּׁילוֹנִי וּבַחֲזוֹת` יעדי [יֵעדִוֹ] הַחֹזֶּה עַל־יֵרְבָעָם בָּן־נָבָט:

The other events of Solomon's reign, early and late, are recorded in the chronicle of the prophet Nathan and in the prophecies of Ahijah the Shilonite and in the visions of Jedo the seer concerning Jeroboam son of Nebat.

Lessons Learned

12. Abarbanel 11:42

ואם הגבורה גם כן שוללה ממנו בזקנתו, כי עם היות בבחרותו אמיץ לבו בגבורים וכל מלכי האדמה היו נכנעים לפניו ונושאים אליו מנחה, הנה בזקנתו רבו עבדים מתפרצים לפניו, אם הדד האדומי שלא היה לו כי אם לחם לאכול בבית פרעה, ואם רזון בן אלידע היה עבד הדרעזר מלך צובא, ואם ירבעם שהיה עבד של שלמה. הנה אם כן מי שהיה מושל במלכים יבא לימים שעבדים היו נלחמים עמו והיו לו לשטן והיו נלחמים בישראל? ואיה מרכבות המלך וסוסיו ופרשיו, כי לא עצרו כח כנגד העבדים האלה? אם לא שצורם מכרם וה' הסגירם על אשר עזבוהו ונטו מאחריו. ואם העושר והכבוד שהיה לשלמה הנה בימי זקנתו כל אוהביו ספו תמו מן בלהות, וחירם ידמה שלא היה כבר שולח אניותיו עם אניות תרשיש שלמה, ולא היה בא אליו הזהב מאופירה כפעם בפעם עד שנצטרך בימי זקנתו להטיל מס העם, אם לחסרונו ואם לצורך מלחמת האויבים, ושלח ירבעם לקבל הסבל והמס ההוא מבית יוסף, והיה זה סבה גדולה שגאה לבו ומרד במלך ונמלך אחרי כן בישראל. ובמקום שהיה שלמה נכבד מכל המלכים עליון למלכי ארץ, שממו עליו רבים איה עשרו איה גבורתו איה חכמתו? לפי שכאשר חנו בביתו כן נסעו ממנו השלמיות האלה, באו בדרך אלקי ובשפע עליון ולא בדרך טבע, כאשר נפרד מאלוהו ולא נמשך עליו חוט החסד שהיה יורד על ראשו תמיד סרו מהר אותם השלמיות כאשר סר השפע שהיה סבתם. הנה התבאר מזה שבנטותו מאחרי השם אבדו עשתונותיו ושוללו ממנו שלמיותיו כלם, ולזה הענין בעצמו כוון הנביא ירמיה באמרו (ירמיה ט' כ"ב) אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו ואל יתהלל עשיר בעשרו, או אמר זה כלו על שלמה המלך שהיה לו החכמה והגבורה והעושר שזכר, ואמר שלא היה לו להתהלל ולא לחשוב שהוא שלו, כי אין ראוי להתהלל כי אם בדבקות האלקי שהוא הממשיך והמביא השלמיות האלה כלם, ושידע שהם כלם באים על דרך ההשגחה ועל דרך הרצון מאת הש"י ולכן יסורו מיד כאשר יטה האדם מדרך הישר, ולזה אמר כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וגומר: